

w

weerbaarheid

k

kritieke

e

entiteiten

Wet weerbaarheid kritieke entiteiten

Informatiebrochure

juni 2025

Inleiding

Om de weerbaarheid van Europese lidstaten te versterken heeft de Europese Unie eind 2022 de Critical Entities Resilience Directive (CER-richtlijn) aangenomen. Het doel daarvan is om onze vitale infrastructuur en economische activiteiten in Europa zo goed mogelijk te beschermen tegen allerlei soorten dreigingen, zoals de gevolgen van (terroristische) misdrijven, sabotage en natuurrampen. In Nederland wordt de CER-richtlijn geïmplementeerd in de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke).

De Wet weerbaarheid kritieke entiteiten heeft als doel om de weerbaarheid te verhogen van organisaties die essentiële diensten verlenen in Nederland. Het gaat om de weerbaarheid tegen allerlei door de natuur of door de mens veroorzaakte dreigingen, die deze diensten ernstig kunnen verstoren.

Tegelijkertijd loopt voor de digitale weerbaarheid de implementatie van de Network and Information Security Directive (NIS2-richtlijn), die wordt geïmplementeerd in de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Het streven is dat de wetsvoorstellen gelijktijdig in werking treden.

Wat zijn de belangrijkste onderdelen van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten?

Risicobeoordeling,
zorgplicht en meldplicht

Toezicht
en handhaving

Ondersteuning

Inhoud

Inleiding	2
1 Valt uw organisatie onder de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten?	4
2 Wat houdt de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in?	8
3 Situatie vanaf 17 oktober 2024	11

1

Valt uw organisatie onder de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten?

Valt uw organisatie onder de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten?

De ministeries wijzen aan welke organisaties die essentiële diensten verlenen onder de wet vallen. Dit doen zij op basis van criteria in de wet.

Het betreft in elk geval organisaties die ofwel binnen de sectoren uit het wetsvoorstel vallen ofwel onder nog nader te identificeren sectoren. De volgende sectoren vallen in ieder geval onder de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten: Energie, vervoer, bankwezen, infrastructuur voor de financiële markt, gezondheidszorg, drinkwater, afvalwater, digitale infrastructuur, overheid, ruimtevaart en de productie en verwerking en distributie van levensmiddelen.

Op basis van een risicobeoordeling wijst elk verantwoordelijk ministerie kritieke entiteiten aan met behulp van de hieronder genoemde criteria. Daarbij kijken zij in ieder geval naar de mate van impact die de organisatie heeft op de uitvoering van maatschappelijke functies en/of economische activiteiten, de volksgezondheid en openbare veiligheid of het milieu.

Criteria waaraan organisaties voldoen, die onder de Wwke worden aangewezen, zijn:

- De organisatie verleent één of meer essentiële diensten. Het gaat om diensten die van cruciaal belang zijn voor de instandhouding van vitale maatschappelijke functies, vitale economische activiteiten, de volksgezondheid en openbare veiligheid of het milieu.
- De organisatie is actief in Nederland en haar kritieke infrastructuur bevindt zich in Nederland. Dat houdt ten eerste in dat de organisatie met haar kritieke infrastructuur geheel of gedeeltelijk actief is op het grondgebied van Nederland (inclusief het luchtruim en de maritieme binnenwateren en territoriale zee), en ten tweede dat de activiteiten van de organisatie noodzakelijk zijn om essentiële dienst of diensten te verlenen.
- Een incident binnen deze organisatie zou aanzienlijke versturende effecten hebben op de verlening van de essentiële dienst(en) of via cascade-effecten op andere essentiële diensten. Met cascade-effect wordt bedoeld een onvoorziene reeks van gebeurtenissen die zich voordoet wanneer een gebeurtenis in een systeem een negatief effect heeft op andere, verwante systemen.

Organisaties die nu al als een vitale aanbieder zijn aangemerkt door een ministerie en binnen één van bovengenoemde sectoren vallen worden naar verwachting ook aangewezen als kritieke entiteit.

Aanwijzingsproces

1. Risicobeoordeling

De vakminister voert een sectorale risicobeoordeling uit.

2. Aanwijzing

De vakminister identificeert welke organisaties essentiële diensten verlenen binnen een (sub)sector en een kritieke entiteit zijn.

3. Informeren

De organisatie wordt door de vakminister geïnformeerd dat de organisatie is aangewezen als kritieke entiteit in een regeling of besluit.

4. Risicobeoordeling

Binnen 9 maanden na de aanwijzing moet een kritieke entiteit zelf een risicobeoordeling hebben uitgevoerd.

5. Verplichtingen

Binnen 10 maanden na de aanwijzing moeten de kritieke entiteiten aan zorgplicht en de meldplicht voldoen. Kritieke entiteiten zijn automatisch ook essentiële entiteiten in de zin van de Cyberbeveiligingswet en moeten – direct na aanwijzing als kritieke entiteit – aan de verplichtingen uit die wet voldoen.

2

Wat houdt de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in?

Wat houdt de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in?

Organisaties die vallen onder de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten krijgen onder andere te maken met:

Verplichtingen voor de Rijksoverheid

Uitvoeren risicobeoordeling en aanwijzen kritieke entiteit

De Rijksoverheid is verplicht om periodiek een nationale strategie over de weerbaarheid van kritieke entiteiten op te stellen en periodiek een (sectorale) risicobeoordeling uit te voeren. Zo brengen we risico's in kaart voor de continuïteit van essentiële diensten. Het ministerie van Justitie en Veiligheid stelt samen met de betrokken ministeries de strategie vast. De vakminister voert een sectorale risicobeoordeling uit voor de sectoren die onder het ministerie vallen. De informatie uit de sectorale risicobeoordeling wordt gedeeld met kritieke entiteiten zodat zij deze kunnen gebruiken bij het uitvoeren van de eigen risicobeoordeling.

Verplichtingen voor kritieke entiteiten

Risicobeoordeling

Kritieke entiteiten moeten een eigen risicobeoordeling uitvoeren ten aanzien van alle relevante dreigingen die hun dienstverlening kunnen verstoren. Het doel is om potentiële dreigingen, kwetsbaarheden en gevaren die tot een incident kunnen leiden, in kaart te brengen en om in te schatten hoe groot de impact van een incident is op de essentiële dienstverlening. Denk daarbij aan de volgende dreigingen:

- Risico's van sectoroverstijgende of grensoverschrijdende aard
- Ongevallen
- Natuurrampen
- Noodsituaties op het gebied van volksgezondheid
- Hybride dreigingen en andere antagonistische dreigingen (zoals terroristische misdrijven)

Hoofdstuk 2 Wat houdt de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in?

Kritieke entiteiten moeten in ieder geval gebruikmaken van de informatie die in de sectorale risicobeoordeling naar voren komt. Naast deze informatie kunnen organisaties gebruikmaken van openbare bronnen. Voorbeelden hiervan zijn de Rijksbrede Risico-analyse Nationale Veiligheid, Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie, het Dreigingsbeeld Statelijke Actoren en het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland. Waar nodig en relevant kan de Rijksoverheid uiteraard ook meer specifieke informatie aanbieden.

De kritieke entiteit moet de risicobeoordeling periodiek uitvoeren en herzien. De eerste risicobeoordeling moet uiterlijk negen maanden nadat een organisatie is aangewezen als kritieke entiteit plaatsvinden. Vanaf dat moment is de kritieke entiteit verplicht om de risicobeoordeling ten minste om de vier jaar uit te voeren, of eerder als daar aanleiding toe is. Bijvoorbeeld als gevolg van actualiteiten, ontwikkelingen of dreigingen.

Zorgplicht

Kritieke entiteiten zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun weerbaarheid. Op basis van de risicobeoordelingen moeten zij daarom passende en evenredige maatregelen nemen om incidenten, die de essentiële dienstverlening kunnen verstoren, te voorkomen, de gevolgen van incidenten te beperken en zo spoedig mogelijk te kunnen herstellen als er een incident plaatsvindt. Denk hierbij in ieder geval aan het volgende:

- **Voorkomen dat incidenten zich voordoen.** De organisatie houdt rekening met alle relevante dreigingen die hun dienstverlening kunnen verstoren en neemt maatregelen om het risico op rampen en gevolgen van klimaatverandering te beperken.

- **Zorgen voor adequate fysieke bescherming van gebouwen en kritieke infrastructuur.** Zoals het inzetten van instrumenten en routines voor bewaking van de omgeving. De organisatie kan denken aan het plaatsen van barrières tegen schade door water of het op (brand)veilige locaties plaatsen van kwetsbare onderdelen voor de verlening van de essentiële dienst.
- **De gevolgen van incidenten bestrijden,** beperken en tegengaan, door uitvoering van risico- en crisisbeheersingsprocedures, protocollen en waarschuwing routines.
- **Herstellen van incidenten,** gebruikmakend van bedrijfscontinuïteitsmaatregelen. Denk hierbij aan het identificeren van alternatieve toeleveringsketens, zodat de dienstverlening van de betreffende organisatie kan worden hervat.
- **Zorgen voor de organisatie van personeelsbeveiliging.** Voorbeelden van maatregelen zijn: het vaststellen van categorieën personeelsleden die kritieke functies bekleden; het instellen van procedures voor antecedentenonderzoeken. Het vaststellen van passende opleidingsvoorschriften en kwalificaties. Hierbij houden organisaties rekening met het personeel van externe dienstverleners die kritieke functies vervullen en treffen zij passende maatregelen om risico's die daaruit kunnen voortvloeien te beperken. Het voorkomen van ongeautoriseerde toegang door het vaststellen van het recht van toegang tot gebouwen, kritieke infrastructuur en gevoelige informatie.
- **Personeel bewust maken** van al deze genoemde maatregelen, onder meer door middel van opleidingen/trainingen, informatiemateriaal en oefeningen.

Hoofdstuk 2 Wat houdt de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in?

Meldplicht

Kritieke entiteiten moeten incidenten die de verlening van hun essentiële diensten aanzienlijk verstoren of kunnen verstoren zo spoedig mogelijk (binnen 24 uur) melden bij de bevoegde autoriteit. Het doel van de melding is om de bevoegde autoriteit in staat te stellen om te reageren op incidenten en waar nodig en mogelijk ondersteuning te bieden. Daarom moet een melding een volledig overzicht van de impact, aard, oorzaak en de mogelijke gevolgen van een incident bieden.

Toezicht en handhaving

De ministeries wijzen toezichthouders aan die controleren op de naleving van de verplichtingen die gelden voor kritieke entiteiten. De Wwke geeft de toezichthouder de mogelijkheid om handhavend op te treden indien blijkt dat verplichtingen niet worden nageleefd. De toezichthouder kan bijvoorbeeld een audit of een te verrichten handeling opleggen, en uiteindelijk ook een last onder bestuursdwang, een dwangsom of een bestuurlijke boete opleggen.

Ondersteuning

De Rijksoverheid ondersteunt kritieke entiteiten bij het verhogen van hun weerbaarheid. Die ondersteuning kan bestaan uit informatie-uitwisseling, het bieden van methodieken en weerbaarheid verhogende instrumenten. Daarnaast kan de Rijksoverheid helpen met het organiseren van oefeningen om de weerbaarheid van de kritieke entiteiten te testen, en advies en opleidingen bieden aan het personeel van kritieke entiteiten. Tot slot kan een kritieke entiteit ook ondersteuning krijgen als er een incident plaatsvindt.

De vormen van ondersteuning kunnen worden uitgewerkt in lagere regelgeving en in afstemming met de toezichthouder, het ministerie van Justitie & Veiligheid.

Hoe kunt u uw organisatie voorbereiden?

Wacht niet af totdat u wordt aangewezen en begin alvast met de voorbereidingen die nodig zijn om uw organisatie weerbaar te maken. Het is raadzaam hiermee te beginnen zodat u op tijd voldoet aan de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten. Met de volgende maatregelen kunt u zich voorbereiden:

- Maak een risicobeoordeling van de dreigingen die de dienstverlening van uw organisatie kunnen verstoren.
- Neem waar mogelijk maatregelen die uw organisatie (beter) beschermen tegen deze risico's. De onder Zorgplicht genoemde aspecten dienen hiervoor als basis te worden gebruikt.
- Zorg voor procedures die uw organisatie in staat stellen om incidenten die bedrijfsprocessen (kunnen) verstoren te detecteren, monitoren, op te lossen en te melden.

Kijk hier voor meer informatie over deze [voorbereidende stappen](#).

3

Situatie vanaf
17 oktober 2024

Situatie vanaf 17 oktober 2024

De CER-richtlijn is sinds 17 oktober 2024 geldig in de Europese Unie. In Nederland is het omzetten van de EU-richtlijn naar nationale wetgeving vertraagd wegens de grote complexiteit die dit proces met zich meebrengt. De verwachting is dat de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in het tweede kwartaal van 2026 in werking treedt.

In de periode tot de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in werking treedt gelden er geen verplichtingen voor organisaties vanuit de CER-richtlijn. Deze verplichtingen gelden pas als de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in werking treedt en een organisatie wordt aangewezen als kritieke entiteit. Na deze aanwijzing heeft een kritieke entiteit 10 maanden de tijd om te voldoen aan de zorgplicht en de meldplicht uit deze wet.

Wacht niet af, ga aan de slag

De Rijksoverheid roept organisaties op om aan de slag te gaan en niet te wachten tot de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten in werking is getreden. De risico's die organisaties en systemen lopen, zijn er immers nu ook al.

juni 2025